

REGIOCONFERENTIE SGE 4 OKTOBER 2023

Op woensdagavond 4 oktober komen 63 raadsleden en bestuurders bijeen in HUP in Mierlo voor de jaarlijkse regioconferentie van het Stedelijk Gebied Eindhoven. In dit sfeerverslag nemen we u mee door de avond.

Als voorzitter van het Bestuurlijk Platform SGE heet **Jos van Bree** alle aanwezigen welkom. Hij licht het belang toe van de samenwerking in het stedelijk gebied: het kloppende hart van de Brainportregio. "Voor al onze inwoners, en dus ook voor u, vormt onze regio één 'daily urban system'. Iemand woont bijvoorbeeld in Waalre, werkt in Veldhoven, koopt meubels op Ekkersrijt in Son en Breugel en de kinderen gaan naar de middelbare school in Eindhoven." Voor onze inwoners is de regio dus een geheel. "Samen staan we voor grote opgaven. Onze economie floreert, maar dat legt grote druk op onze woningmarkt en op de schaarse ruimte. Werken aan duurzame groei die bijdraagt aan Brede Welvaart kunnen we alleen samen."

Redenen genoeg dus voor samenwerking. De manier waarop we samenwerken ligt vast in onze Samenwerkingsagenda, het nieuwe Samenwerkingsconvenant en het Jaarprogramma. "De betrokkenheid van raadsleden bij onze samenwerking vinden we belangrijk. Daarom houden we u op de hoogte met kwartaalberichten, jaarprogramma's en jaarverslagen. We willen u ook graag actief betrekken. Dat hebben we afgelopen jaar intensief gedaan

rond de nieuwe Samenwerkingsagenda waarvoor u massaal suggesties en wijzigingsvoorstellen indiende. Ook deze regioconferentie willen we graag gebruiken om uw input op te halen. Die gaan we verwerken in ons jaarprogramma voor 2024", aldus Jos van Bree.

Alle samenwerkingsdocumenten zijn terug te vinden op de [SGE-website](#).

Na de introductie van Jos van Bree namen de voorzitters van de vier SGE-thema's de aanwezigen in een korte pitch mee door hun thema, waarna aanwezigen in vier werksessies uiteen gingen. Per thema lichten we dit verder toe.

WONEN

WONEN

Caroline van Brakel, voorzitter van het portefeuilleoverleg Wonen, licht het belang toe van de samenwerking op het thema Wonen. “Onze regio is één van de ‘roltrapregio’s’ in het land. In verschillende levensfasen hebben onze inwoners andere woonbehoeftes. Daarvoor verhuizen ze vaak binnen onze regio, want alleen gezamenlijk kunnen we in die behoeftes voorzien.” Dat gaat overigens niet vanzelf, want de vraag naar (betaalbare) huisvesting groeit. “Daarom werken we als gemeenten samen met onze woningmarktpartners, zoals corporaties en ontwikkelaars”, aldus Caroline van Brakel.

Voor komend jaar wil het thema Wonen de ingezette koers vasthouden. We blijven inzetten op het versnellen van de woningbouw, bijvoorbeeld door in te zetten op kansen voor flexwoningen. Ook zetten we in op sociale huurwoningen: met WoonST 2.0, maar ook door bijvoorbeeld afspraken te maken over een vaste kavelprijs of over voorzieningen in openbaar gebied. Verder is de nieuwe identieke urgentieverordening met dienstverlening via 1 loket een speerpunt.

Wat hebben we, met onze woningmarktpartners, bereikt op het thema Wonen?

- Gezamenlijke visie op wonen en afsprakenkader Wonen voor het SGE
- Regionaal woningbehoefteonderzoek
- Coördinatieteam Wonen (toetsing woningbouwplannen op kwaliteit en duurzaamheid)
- Versnellingsplan woningbouw
- Standaard sociale huurwoning WoonST
- Één regeling voor urgent woningzoekenden
- Extra capaciteit via de Flexpool Wonen
- Nieuwe bandbreedte grondprijs sociale huurwoningen
- Afsprakenkader huisvesting arbeidsmigranten
- Regionale Woningbouw Monitor

WERKSESSIE WONEN

Om raadsleden een inkijkje te geven in de samenwerking met partners op de woningmarkt hebben Caroline van Brakel en themamanager Martijn Groenestein één van deze partners uitgenodigd. Mireille Knappe, Senior Ontwikkelingsmanager bij BPD, licht aan de hand van het project 'De Caai' (op het voormalige Campinaterrein in Eindhoven) toe, wat kansen zijn om sneller en succesvoller projecten te realiseren. Actieve inzet op participatie was één van de succesfactoren. Verder heeft de gemeente meer overgelaten aan de ontwikkelaar en zelf vooral de toetsende rol op zich genomen.

Raadsleden gingen vervolgens met Mireille in gesprek over de knoppen waaraan zij als raad kunnen draaien om de woningbouw te versnellen. Flexibiliteit is daarbij het toverwoord. "Bouw in bestemmingsplannen

ruimte in door bijvoorbeeld vierkante meters vast te leggen in plaats van aantallen. Zo kun je later inspelen op veranderingen in de markt, zonder extra procedures. Of leg bepaalde aspecten, zoals het percentage betaalbare woningen, vast in de anterieure overeenkomst. Die is gemakkelijker te wijzigen als de behoeftes veranderen." En dat behoeftes veranderen bleek ook bij het project De Caai, waar nu 80% van de woningen betaalbaar wordt gebouwd, in plaats van de geëiste 25%. Conclusie uit de sessie was dat wendbaarheid en samenwerking cruciaal zijn om de woningbouw in de regio te versnellen.

ECONOMIE

Namens het portefeuillehoudersoverleg Economie licht voorzitter **Jan Boersma** het belang toe van de samenwerking op het thema Economie. "Om de welvaart in onze regio verder te versterken hebben willen we onze economische toppositie behouden en de basis versterken. Het stedelijk gebied is de motor van de Brainport regio en dat vraagt om economische en ruimtelijke keuzes. Zo hebben we bijvoorbeeld gekozen om alleen nog maar logistiek toe te voegen die Brainport-gerelateerd is. Andere logistiek kan beter elders een plek krijgen. Ook moeten we ons bijvoorbeeld afvragen of bedrijven die veel arbeidsmigranten nodig hebben, wel een plek moeten krijgen in deze regio.

Dit soort keuzes moeten we gezamenlijk maken om onderlinge concurrentie te voorkomen en duidelijkheid te bieden aan de markt.”

Op dit moment werkt het thema Economie aan de uitwerking van de Visie Werklocaties. Er wordt gekeken naar locaties voor nieuwe bedrijventerreinen, naar methoden om selectief te zijn bij de uitgifte van bedrijfslocaties, maar ook naar een kwaliteitsslag en inventarisering op bestaande bedrijventerreinen. Verder leggen de portefeuillehouders Economie dit najaar de nieuwe detailhandelsvisie ter besluitvorming voor bij de negen gemeenteraden. Als daarop akkoord wordt gegeven gaan zij verder met de uitvoering daarvan en met de doorontwikkeling van de Regionale Advies Commissie Detailhandel (RACD).

Intensiveren op bestaande bedrijventerreinen is een belangrijke, maar geen eenvoudige opgave

Wat hebben we samen bereikt op het thema Economie?

- Bedrijventerreinenprogrammering 2021; nieuwe programmering (2024 e.v.) in de maak
- Visie Werklocaties
- Grondprijzenmethodiek
- Bedrijvenloket 9 voor 1
- Regionaal Ontwikkelfonds Werklocaties (ROW)
- Regionale detailhandelsvisie en RACD

WERKSESSIE ECONOMIE

In de werksessie van het thema Economie neemt Themamanager Dirk van den Hombergh de raadsleden mee in de (on)mogelijkheden van het intensiveren van ruimtegebruik op bedrijventerreinen. Het belang van intensiveren is groot; de ruimte in onze regio is schaars. Maar dat maakt de opgave niet eenvoudig. Zo hangen de mogelijkheden onder meer af van het type bedrijven, het bestaande vastgoed, de eigendomssituatie en ruimtelijke beperkingen. Verder is op bedrijventerreinen ook ruimte nodig voor de energietransitie en klimaatadaptatie. Advies is dan ook om de situatie per

bedrijventerrein te bekijken en politieke keuzes te maken.

Over die politieke keuzes wordt in de werksessie aan de hand van stellingen gediscussieerd. De uitdaging van beperkte ruimte en de groeiende productiviteit

binnen bedrijven wordt benadrukt, met de noodzaak van efficiënt ruimtegebruik en samenwerking met ondernemers en eigenaren. De discussie gaat onder meer over het belang van de (duurzame) bereikbaarheid van bedrijventerreinen, een verandering in de bedrijfsmentaliteit, functiemenging, selectieve keuzes in bedrijfssegmenten en verduurzaming.

De noodzaak van 'schuifruimte' wordt benadrukt. En aangezien die schuifruimte niet altijd binnen één gemeente beschikbaar is, is samenwerking dus noodzakelijk. De raadsleden concluderen dat waardevolle ideeën zijn besproken en beloven deze te delen met de wethouders in hun eigen gemeenten.

VOORZIENINGEN EN EVENEMENTEN

“Door de groei en de internationalisering is de sociale samenhang van onze regio kwetsbaar. Om die sociale samenhang te versterken is ‘ontmoeting’ essentieel. En die ontmoeting staat centraal in het thema Voorzieningen en Evenementen,” vertelt **Stan van der Heijden**, voorzitter van het portefeuillehoudersoverleg Voorzieningen en Evenementen. “Daarom werken we op dit thema gezamenlijk aan een hoogstaand en toegankelijk aanbod van voorzieningen op het gebied van sport, cultuur en recreatie voor onze huidige en toekomstige inwoners. Zo hebben we dat ook gezamenlijk vastgelegd in onze gezamenlijke strategie ‘Groots’.”

De plannen voor de toekomst zijn binnen dit thema nog niet in beton gegoten. “Als portefeuillehouders willen we dit najaar de prioriteiten tegen het licht houden. Waar kunnen wij gezamenlijk echt het verschil maken en hoe draagt dit bij aan de Brede Welvaart in de regio? Uw input daarbij nemen we daar graag in mee,” aldus Stan van der Heijden.

Met het project *Glowing Horizons* werken we als regio samen om van GLOW het grootste lichtkunstfestival ter wereld te maken.

Wat hebben we bereikt op het thema Voorzieningen en Evenementen?

- Strategie ‘Groots’
- Actief ondersteunen lobby naar Den Haag
- Uitbreiding museum Vincentre en de nieuwe museale inrichting
- GLOW in de regio (Glowing Horizons)
- RegioRadar Eindhoven
- Kunstroutenetwerk

WERKSESSIE VOORZIENINGEN EN EVENEMENTEN

In de Mentimeter 'Woordwolken' verschijnen termen als 'betaalbaarheid', 'bereikbaarheid', 'inclusiviteit' en 'eigenheid' als themamanager Miriam van Moll vraagt naar waar raadsleden aan denken in relatie tot het thema Voorzieningen en Evenementen. De raadsleden zijn het unaniem eens: regionale samenwerking op het gebied van voorzieningen en evenementen is belangrijk. Ze zoeken echter nog naar duidelijkheid over wat ze kunnen verwachten van de samenwerking in de regio. Ze denken daarbij aan financiële samenwerking voor bovenlokale voorzieningen en afstemming over de locatie van dergelijke voorzieningen. Er is ook aandacht voor wat er ontbreekt in de regio, zoals ontmoetingsplekken voor jongeren. Men oppert om kinderen en jongeren zelf te raadplegen om hun behoeften te achterhalen en hen meer te betrekken bij de regio.

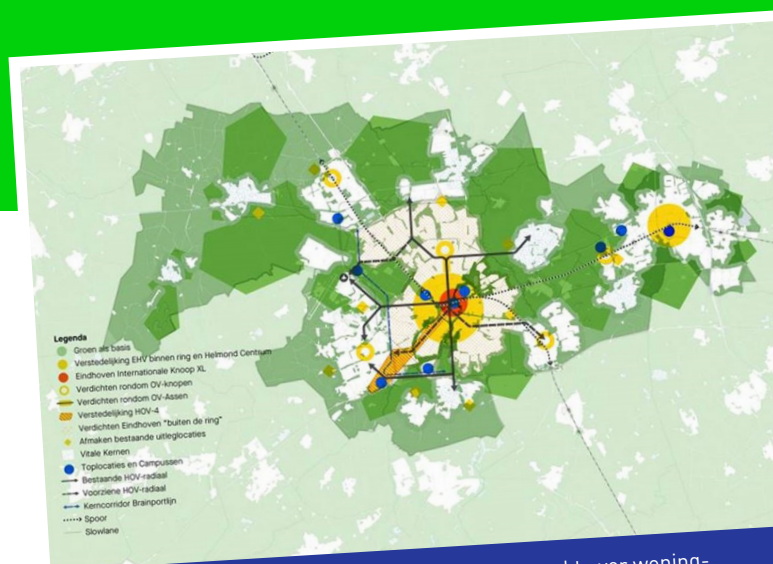
Tijdens de inventarisatie blijkt dat raadsleden van verschillende gemeenten vaak niet op de hoogte zijn van elkaars voorzieningen. Is een Oirschots Halloweenfestival echt aantrekkelijk voor de hele regio? Het evenement blijkt zelfs internationale aantrekkingskracht te hebben; het trekt bezoekers uit België en Duitsland. De investering in een communicatieplatform zoals de 'Regioradar' lijkt dan ook geen overbodige luxe.

Conclusie is in ieder geval dat het belangrijk is om eerst de basis op orde te hebben en dat we elkaar daarbij nodig hebben in de regio.

RUIMTE

Het thema Ruimte komt, niet geheel toevallig, als laatste aan bod. **Gaby van den Waardenburg**, voorzitter van het portefeuillehoudersoverleg Ruimte, ziet dit thema als de verbinding tussen de SGE-thema's. "Wonen, werken en voorzieningen vragen allemaal om ruimte. Dat moet je in samenhang bekijken en dat doen we binnen ons thema. Alleen gezamenlijk kunnen we de uiteenlopende belangen op het gebied van wonen, werken, recreatie, natuur, energie, gezondheid, mobiliteit, verstedelijking en klimaatadaptatie op een integrale en toekomstgerichte manier afwegen."

In het verstedelijkingsakkoord zijn afspraken gemaakt over woningbouw, arbeidsplaatsen en mobiliteit met het landschap als drager

In de komende periode wordt hard gewerkt aan de uitvoering en monitoring van het Verstedelijkingsakkoord SGE, met als uitgangspunt het landschap als drager. Hierbij worden de kwaliteiten van het landschap behouden en wordt veel waarde gehecht aan groene en blauwe elementen in de ruimte, zoals planten, bomen en waterwegen. Verstedelijking wordt ingezet als middel om de leefbaarheid van buurten, dorpen en steden te versterken.

Wat hebben we bereikt op het thema Ruimte?

- MIRT-onderzoek Verstedelijking en Bereikbaarheid Brainportregio
- Verstedelijkingsakkoord SGE

WERKSESSIE RUIMTE

De werksessie Ruimte heeft als titel meegekregen: Waar liggen de knelpunten en kansen voor groen en water bij de groei van onze regio? In een (inter)actieve sessie gaan deelnemers aan de slag met deze vraag aan de hand van de regiokaart. Welke groene gebieden zijn heilig en waar liggen juist kansen voor het combineren van bijvoorbeeld wonen en groen? Waar moeten we stad en groen beter met elkaar verbinden? En gaat het om kwantiteit of juist de kwaliteit van groen? Deelnemers waren het eens over het belang van groen en water. Ze zijn trots op het groen in de regio, zowel in de steden en dorpen als daarbuiten. Die kwaliteit moeten we zeker behouden. Ook het belang van het verbinden van groene gebieden met elkaar en met de stad staat niet ter discussie. En dat kunnen we als gemeenten uiteraard niet alleen. Discussie is er wel over kwantiteit.

Hebben we echt meer groen nodig of heeft ons groen vooral een kwaliteitsimpuls nodig? Conclusie is in ieder geval dat het belang van groen wordt gezien en ook de noodzaak om daar samen werk van te maken. Dat gaat het thema Ruimte in 2024 dan ook doen.

Samenwerking
in het **STEDELIJK GEBIED!**